

Michał Nowicki

Współpraca publiczno-prywatna a poziom atrakcyjności inwestycyjnej regionów

Ekonomiczne Problemy Usług nr 102, 116-126

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MICHAŁ NOWICKI
Politechnika Łódzka

WSPÓŁPRACA PUBLICZNO-PRYWATNA A POZIOM ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ REGIONÓW

Wprowadzenie

Odpowiedzialna polityka władz lokalnych polega na podejmowaniu działań zmierzających do pobudzania wzrostu gospodarczego w regionie, poprawiania jego atrakcyjności inwestycyjnej oraz pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości i przyciąganie inwestorów zewnętrznych. W tym celu konieczne jest podejmowanie skoordynowanych kroków, mających na celu:

- przeciwdziałanie i niwelowanie negatywnej siły oddziaływania różnorodnych barier i problemów napotykanych przez przedsiębiorców;
- promowanie mocnych stron regionu i jego pozytywnych aspektów lokalizacyjnych oraz stymulowanie prawdopodobieństwa pojawiania się szans i okazji inwestycyjnych.

Nieocenionym mechanizmem wykorzystywanym w praktyce partnerstwa publiczno-prywatnego między władzami lokalnymi a przedsiębiorcami jest realizacja projektów współfinansowanych z unijnych środków finansowych przeznaczanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, dlatego celem artykułu jest analiza wpływu partnerstwa publiczno-prywatnego podejmowanego przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) oraz przedsiębiorców sektora MŚP. Teza artykułu brzmi, że owa współpraca w istotny sposób określa potencjał rozwojowy regionu, a zwłaszcza jego atrakcyjność innowacyjną i inwestycyjną. Współcześnie obserwuje się bowiem liczne dowody, wskazujące na współpracę, jako na kryzysowe remedium oraz efektywny sposób poszukiwania nowych rozwiązań, zapewniających szanse poszerzenia perspektyw rozwojowych oraz szybkiej reakcji na zmiany zachodzące w dynamicznym (burzliwym wręcz) otoczeniu.

1. Współpraca i partnerstwo PPP w ramach EFRR, region, rozwój regionalny – podstawowe aspekty teoretyczne

We współczesnych realiach rynkowych, umiejętność tworzenia i przystępowania do powiązań kooperacyjnych nieustannie zyskuje na znaczeniu, stanowiąc jeden z kluczowych elementów osiągnięcia przewagi konkurencyjnej przez indywidualne przedsiębiorstwa oraz postępu rozwoju regionalnego w poszczególnych jednostki terytorialnych (regionach).

Dla potrzeb artykułu, aby zachować możliwie wysoką klarowność tematyczną, przyjęto że przez współpracę rozumie się sytuację oznaczającą „wspólne osiąganie wzajemnie niesprzecznych celów, motywowane zwiększonym prawdopodobieństwem osiągnięcia korzyści dla obu stron, większych niż w przypadku działania osobno”¹ podczas której spełnione są następujące kryteria²:

- wszystkie strony relacji odnoszą z niej korzyści,
- podmioty uczestniczące w relacji są od siebie wzajemnie uzależnione,
- pomiędzy przedsiębiorstwami występują różnego rodzaju powiązania,
- podmioty uczestniczące w relacji inwestują w nią, czyli zachodzi wzajemna „wymiana informacyjna, materialna lub energetyczna, przy czym strony wymiany przejawiają rosnące zaangażowanie, a postawa ta jest wzajemna”³.

Zdefiniowania wymaga również pojęcie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), gdyż jest to relacja specyficzna, znacznie wężiej rozumiana niż przytoczona powyżej współpraca. W zależności od przyjętego źródła terminologii przedmiotem partnerstwa publiczno-prywatnego:

- „są wszelkie formy współpracy władz publicznych i sektora prywatnego zmierzające do modernizacji tworzenia infrastruktury i świadczenia strategicznych usług publicznych”⁴;
- „jest wspólna realizacja przedsięwzięcia, oparta na podziale zadań i ryzyk między podmiotem publicznym i prywatnym”⁵.

Niezwykle istotne jest również zagadnienie organizacji współpracy PPP w ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków EFRR. Można scharakteryzować ją jako „wzajemnie uwikłaną”, co oznacza, że warunkiem koniecznym dla efektywnej i sprawnej realizacji przedmiotu partnerstwa, każdorazowo jest nastąpienie interakcji pomiędzy stronami związku kooperacji i wymiana informacji. Przykładowo, aby zaplanować konkursy i dziedzinę podlegającą wsparciu ze środków EFRR, samorządy najpierw muszą rozpoznać potrzeby regionu i przedsiębiorstw (pytając o opinię między innymi przedsiębiorców), przedsiębiorcy zaś przygotowując wnioski i projekty zwykle potrzebują skorzystać z informacji i pomocy

¹ A. Tidstrom, *Conflicts When Competitors Cooperate Exploring Elements of Conflicts from a Business Network Perspective*, Swedish School of Economics and Business Administration, Helsingfors, 2006, s. 13.

² S. Flaszewska, M. Kłós, *Ryzyko kooperacji w relacjach dostawca – odbiorca na przykładzie Przedsiębiorstwa Innowacyjno-Wdrożeniowego Wifama – Prexer Sp. z o.o.*, w: *Studia Ekonomiczne Regionu Łódzkiego. Formy i uwarunkowania współpracy we współczesnej gospodarce*, red. S. Lachiewicz, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Łodzi, Łódź, 2012, s. 123.

³ W. Czakon, *Dynamika więzi międzyorganizacyjnych przedsiębiorstwa*, Akademia Ekonomiczna, Katowice, 2007, s. 35.

⁴ Commission of the European Communities, *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Mobilizing Private and Public Investments for Recovery and Long Term Structural Change: Developing Public-Private Partnerships*, Brussels, 19.11.2009 COM(2009) 615 final.

⁵ Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, DzU 2009, nr 19, poz. 100, art. 1. ust. 2, s. 2110, http://static1.money.pl/d/akty_prawne/pdf/DU/2009/19/DU20090190100.pdf (7.11.2012).

doradczej świadczonej przez JST i jednostki otoczenia biznesu. Podobne współzależności obowiązują również w dalszych fazach współpracy – podczas indywidualnych negocjacji i podpisywaniu umów, przy realizacji, monitorowaniu i sprawozdawczości z wykonania projektu/programu, aż po fazę definitywnego zakończenia realizacji i końcowego rozliczenia projektu/programu.

Kolejnym pojęciem wymagającym semantycznego przybliżenia jest region. W artykule wyrażeniem tym oznaczono „wyodrębnioną jednostkę terytorialną o relatywnie dużej powierzchni i liczbie ludności, będącą obszarem jednolitym, na którym prowadzona jest odmienna polityka, w tym gospodarcza i społeczna”⁶. Zdecydowano się zastosować kryterium NUTS-2, które pozwala w gospodarczo-demograficznych realiach Polski na utożsamianie regionów z województwami. Możliwość użycia takiego kryterium delimitacji uznać należy za niezwykle fortuną okoliczność, bowiem cechami specyficznymi województw są:

- posiadanie osobowości prawnej umożliwiającej samodzielne decydowanie o prowadzonej polityce,
- funkcjonowanie odrębnych i niezależnych organów samorządowych,
- funkcjonowanie autonomicznego systemu finansowania umożliwiającego dysponowaniem przewidzianymi ustawowo budżetem i dochodami.

W konsekwencji, województwa cechują się autonomią w wykorzystaniu przyznanych im środków z EFRR⁷ oraz indywidualnymi możliwościami w zakresie tworzenia wewnętrznego (regionalnego) potencjału rozwojowego danego regionu, na który składają się „potencjał ekonomiczny, kulturalny, intelektualny, innowacyjny, instytucjonalny i środowiskowy”⁸. Potencjał ten w znacznym stopniu rzutuje na istnienie ograniczeń i możliwości rozwoju zarówno samego regionu, jak i przedsiębiorstw w nim funkcjonujących, czyli swoistej zdolności do osiągnięcia „trwałego wzrostu potencjału gospodarczego regionów oraz systematyczną i trwałą poprawę ich konkurencyjności, a także poziomu życia mieszkańców”⁹.

Wspomniane powyżej warunki funkcjonowania to uwarunkowania lokalizacyjne, a więc „specyficzne cechy poszczególnych miejsc lokalizacji (regionów) mające bezpośredni wpływ na kształtowanie się nakładów inwestycyjnych”¹⁰ przeznaczanych na inwestycje realizowane w sferze działalności gospodarczej, determi-

⁶ D. Wyszowska, *Polityka regionalna, jako instrument podwyższania konkurencyjności polskich regionów*, w: *Rozwój oraz polityka regionalna i lokalna w Polsce*, red. J. Kaja, K. Piech, Wydawnictwo Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa 2005, s. 352.

⁷ Naturalnie, autonomia ta nie oznacza, że może dojść do pominięcia obowiązków respektowania i spełniania wszelkich formalnych wymagań i regulacji prawnych unormowanych zarówno przez stosowne organy Unii Europejskiej, jak i szczeble władzy krajowej.

⁸ H. Zdrąkowska, *Sytuacja gospodarczo-społeczna w regionie łódzkim*, w: *Małe firmy w regionie łódzkim – znaczenie, struktura, wyniki działania*, red. S. Lachiewicz, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2003, s. 67.

⁹ J. Chądryński, A. Nowakowska, Z. Przygocki, *Region i jego rozwój w warunkach globalizacji*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2007, s. 43–44.

¹⁰ H. Godlewska, *Lokalizacja działalności gospodarczej*, Dom Wydawniczy ELIPSA, Warszawa 2001, s. 14.

nujące atrakcyjność lokalizacyjną¹¹ (inwestycyjną¹²) oraz zdolność regionu do rozwoju, gdyż wiążące się z „zespołem cech decydujących o alokacji kapitału przez inwestorów i wyboru danej lokalizacji jako miejsca zamieszkania przez ludność oraz istnieniem bądź tworzeniem dla firm warunków otoczenia regionalnego, pozwalających na uzyskanie przewagi konkurencyjnej, w elementach pozostających poza kontrolą ich działania”¹³.

W konsekwencji, indywidualne regiony będą różnić się możliwościami kreowania świadomie stymulowanych zmian, prowadzących do wzrostu potencjału społeczno-gospodarczego i polepszania warunków życia ludności. Efektywność tych zmian wiązać należy ze stopniem rozwoju środowiska innowacyjnego, poziomem konkurencyjności regionu oraz stanem klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości¹⁴, czyli z poziomem atrakcyjności dla potencjalnych inwestorów (tab. 1).

Analiza zestawionych w tabeli uwarunkowań pozwala spostrzec, że czynniki rozwoju regionów i podmiotów gospodarczych często są od siebie wzajemnie zależne. Przykładowo, możliwość umiejętnego rozpoznania i wykorzystania nadarzających się szans przez przedsiębiorstwa, zwykle związana jest z nawiązywaniem współpracy i związków partnerstwa oraz często wymaga wsparcia udzielanego przez podmioty infrastruktury instytucjonalnej i otoczenia biznesu. Z drugiej strony, przedsiębiorstwa zlokalizowane w regionie o niskim poziomie urbanizacji, z dominującymi rozwiązaniami przestarzałymi pod względem rodzajowym, technologicznym i organizacyjnym, raczej rzadko będą dysponować odpowiednimi zasobami i umiejętnościami kreowania i wykorzystywania innowacji.

¹¹ Patrz szczegółowe informacje: H. Godlewska-Majkowska, *Atrakcyjność inwestycyjna polskich regionów 2010 – synteza*, raport na bazie realizacji badania statutowego Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej, *Wpływ atrakcyjności inwestycyjnej na przedsiębiorczość regionalną*, pod kier. H. Godlewskiej-Majkowskiej.

¹² Patrz H. Godlewska-Majkowska, *Atrakcyjność inwestycyjna regionów jako uwarunkowanie przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, Kolegium Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa 2011.

¹³ M.A. Leśniewski, *Czynniki lokalizacji przedsiębiorstw w świetle badań ankietowych*, Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów, Zeszyt Naukowy 113, SGH Warszawa, 2012, s. 123.

¹⁴ Patrz D. Stawasz, *Ekonomiczno-organizacyjne uwarunkowania rozwoju regionu – teoria i praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 57–60.

Tabela. 1

Wykaz najważniejszych czynników stymulujących i hamujących możliwości rozwoju

Uwarunkowania rozwoju			
Regionu		Przedsiębiorstw	
Stymulujące	Hamujące	Hamujące	Stymulujące
<ul style="list-style-type: none"> ● Wzrost gospodarczy i zdolność tworzenia nowych miejsc pracy ● Rozwój technologiczny i innowacyjny ● Rozwój i polepszenie jakości usług świadczonych przez podmioty infrastruktury instytucjonalnej i jednostki otoczenia biznesu ● Poprawa stanu i jakości środowiska naturalnego ● Podejmowanie inicjatyw wzbogacających tożsamość regionalną i promujących procesy integracyjne ● Rozwój zasobów i usług społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> ● Niski poziom urbanizacji i wywołana tym nadmierna dominacja rolnictwa i/lub produkcji przemysłowej przestarzałymi pod względem rodzajowym i technologicznym ● Niedorozwój infrastruktury technicznej, utrudniającej integrację z sieciami europejskimi ● Brak lub ograniczone warunki do wyzwania inicjatyw i przedsiębiorczości sił lokalnych i regionalnych ● Niesprzyjający klimat administracyjny i niska jakość zarządzania rozwojem regionu ● Zaburzony ład przestrzenny i brak rezerw terenów inwestycyjnych ● Brak możliwości dla następowania wzrostu mobilności zawodowej, społecznej i przestrzennej 	<ul style="list-style-type: none"> ● Niekorzystne i często zmieniające się regulacje podatkowe oraz prawne ● Rosnące koszty np. pracy, ubezpieczeń społecznych, etc. ● Niewystarczające środki finansowe ● Utrudniony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania ● Brak możliwości lub trudności w dostępie do zasobów kluczowych dla tworzenia przewagi konkurencyjnej, czyli zasobów: finansowych, wiedzy, czynnika ludzkiego, fizyczno-materiałnych, organizacyjnych, perceptualnych, politycznych ● Ograniczenia strukturalne, niesprecyzowane plany działalności przedsiębiorstwa, nieodpowiedni dobór metod i technik zarządzania firmą 	<ul style="list-style-type: none"> ● Posiadanie uprzywilejowanych niesformalizowanych i sformalizowanych relacji z otoczeniem ● Posiadanie zasobów i umiejętności zezwalających na kreowanie i wykorzystywanie innowacji ● Możliwości nawiązywania związków współpracy i partnerstwa ● Dogodna lokalizacja ● Postawy i zachowania pracownicze oraz ich wiedza i umiejętności ● Możliwość umiejętnego rozpoznania i wykorzystania nadarżających się niespodziewanych szans i okazji

Źródło: opracowanie własne na podstawie: R. Krupski, *Rozwój małych i średnich firm w świetle badań empirycznych. Kontekst strategiczny*, w: *Zarządzanie rozwojem małych i średnich przedsiębiorstw*, red. S. Lachiewicz, M. Matejun, Oficyna Wolters Kluwer business, Warszawa 2011, s. 15–21; A. Adamik, *Przygotowanie i planowanie więzi współpracy małych i średnich przedsiębiorstw w regionie*, w: *Współpraca małych i średnich przedsiębiorstw w regionie. Budowanie konkurencyjności firm i regionu*, red. A. Adamik, Difin, Warszawa, 2012, s. 222–236; A. Skowronek-Mielczarek, *Regionalne uwarunkowania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw*, w: *Wspomaganie i finansowanie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw*, red. M. Matejun, Difin, Warszawa 2011, s. 28–43; A. Adamik, M. Nowicki, *Budowa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw*, w: *Zarządzanie małą i średnią firmą w teorii i ćwiczeniach*, red. M. Matejun, Difin, Warszawa 2012, s. 92–149; W. Kosiedłowski, *Zarządzanie rozwojem regionalnym i lokalnym*, w: *Gospodarka regionalna i lokalna*, red. Z. Strzelecki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2008, s. 221–241; J. Kudełko, *Rozwój regionalny a konkurencyjność regionów*, w: *Uwarunkowania rozwoju i konkurencyjności regionów*, red. Z. Ziolo, Wydawnictwo Instytutu Gospodarki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania, Rzeszów 2005, s. 57–74.

2. Wpływ realizacji związków partnerstwa publiczno-prywatnego na przykładzie projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego EFRR (*European Regional Development Fund – ERDF*) został powołany w 1975 roku jako reakcja na coraz głębsze rozbieżności w rozwoju regionów państw zrzeszonych w strukturach Unii Europejskiej. Sens jego istnienia został określony jako „przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie przez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych”¹⁵. Ze środków finansowych EFRR współfinansowane są różnorodne projekty, wpisujące się w jeden z czterech typów programów¹⁶: Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego, Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Sektorowy Program Operacyjny Transport, Program Operacyjny Pomoc Techniczna.

Działalność Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego koncentruje się na następujących dziedzinach:

- podejmowanie inicjatyw na rzecz rozwoju lokalnego oraz zatrudnienia, jak też działalności średnich i małych przedsiębiorstw,
- wspieranie rentownych inwestycji produkcyjnych umożliwiających tworzenie lub utrzymywanie trwałego zatrudnienia,
- rozwój infrastruktury,
- wspieranie rozwoju turystyki oraz inwestycji w dziedzinie kultury,
- podejmowanie inicjatyw w celu ochrony i poprawy stanu środowiska,
- wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Tak sformułowane cele i obszary interwencji jednoznacznie przesadzają o charakterze programu, jako o idealnym narzędziu do realizacji działań wspierających chęć zwiększania potencjału rozwojowego regionu poprzez poszukiwanie nowych dróg i rozwiązań w drodze kooperacji z przedsiębiorstwami, zwłaszcza z sektora MŚP. Głównym założeniem polityki współfinansowania ze środków EFRR można określić działanie na rzecz bilateralnej współzależności – poszczególnych (indywidualnych) przedsiębiorstw oraz regionów jako całości. Słusznie zauważono, że jedną z najbardziej efektywnych dróg do osiągnięcia rozwoju regionalnego jest rozwój przedsiębiorstw w nim funkcjonujących. Aby jednak przedsiębiorstwa chciały i mogły rozwijać się, czyli inwestować w danym regionie, muszą wpięrcw dostrzec jego (regionu) potencjał rozwojowy.

Podkreślenia wymagają pewne istotne fakty, faworyzujące mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa w ramach korzystania ze środków EFRR:

- istnieje wiele programów skierowanych tylko i wyłącznie do przedsiębiorstw z sektora MŚP (przykładowo Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konku-

¹⁵ Serwis informacyjny Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o Rozwoju Regionalnym, <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/EUROPEJSKI+FUNDUSZ+ROZWOJU+REGIONALNEGO> (6.11.2012).

¹⁶ Patrz: <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/SPOT/>; <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/POPT/>; <http://www.zporr.gov.pl/>; <http://www.konkurencyjnosc.gov.pl/>.

rencyjności Przedsiębiorstw, który wykorzystując zasoby sfery naukowo-badawczej oraz korzyści związane ze stosowaniem nowoczesnych technologii, w tym technologii informacyjnych oraz technologii wspierających ochronę środowiska, określa cele, priorytety i działania dotyczące realizacji polityki w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności, ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw),

- w wielu konkursach przewidziane indywidualne maksymalne kwoty dofinansowania są na tyle niskie, że dużym przedsiębiorstwom i/lub korporacjom zwyczajnie nie opłaca się startować w konkursach, zaś dla przedsiębiorstw MŚP są to kwoty istotne,
- bardzo często okazuje się, że w przypadkach konkursów nie obciążonych powyższymi ograniczeniami, choć beneficjentami bezpośrednimi „w dokumentacji” są duże podmioty gospodarcze, to w praktyce podwykonawcami i zleceńbiorcami często są firmy z sektora MŚP.

Tabela 2

Stopień realizacji krajowych i regionalnych programów operacyjnych wchodzących w skład Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO)

Województwo	Liczba projektów	Dofinansowanie UE (zł)	Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007–2013
Projekty realizowane na szczeblu krajowym (faktycznie podpisanych umów)			
POIG (Innowacyjna Gospodarka)	10 089	26 897 733	76,5%
POIiŚ (Infrastruktura i Środowisko)	1763	89 634 635	76,3%
POKL (Kapitał Ludzki)	34 808	31 262 985	76,0%
POPT (Pomoc Techniczna)	306	1 495 921	70,2%
PO RPW (Rozwój Polski Wschodniej)	172	7 230 979	73,3%
POEWT (Europejska Wspólnota Terytorialna)	288	1 593 276	57,4%
Razem krajowe	47 426	158 115 527	75,8%
Regionalne Projekty Operacyjne (RPO) realizowane na szczeblu regionalnym (faktycznie podpisanych umów)			
RPO woj. dolnośląskiego	1537	3 886 008	76,1%
RPO woj. kujawsko-pomorskiego	1497	3 113 826	75,9%
RPO woj. lubelskiego	2046	3 709 125	75,6%

RPO woj. lubuskiego	792	1 594 392	78,4%
RPO woj. łódzkiego	2061	3 955 688	91,9%
RPO woj. małopolskiego	2450	4 785 382	85,9%
RPO woj. mazowieckiego	1301	5 748 706	74,6%
RPO woj. opolskiego	1016	1 727 215	85,1%
RPO woj. podkarpackiego	1825	3 838 539	77,8%
RPO woj. podlaskiego	929	2 039 774	73,8%
RPO woj. pomorskiego	1478	3 509 120	90,9%
RPO woj. śląskiego	3459	6 018 271	83,2%
RPO woj. świętokrzyskiego	1030	2 507 323	79,4%
RPO woj. warmińsko-mazurskiego	1853	3 250 793	73,9%
RPO woj. wielkopolskiego	1915	4 838 352	88,2%
RPO woj. zachodniopomorskiego	1352	2 772 349	77,3%
Razem regionalne	26 541	57 294 860	80,5%
Razem NSRO	73 967	215 410 388	77,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Raport Miesięczny Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, *Wykorzystanie środków UE w ramach strategii wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004–2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013 – informacja miesięczna za sierpień 2012*, Warszawa, wrzesień 2012; http://www.mrr.gov.pl/aktualnosci/fundusze_europejskie_2004_2006/Documents/NSRO_miesieczna_sierpien_2012.pdf (6.11.2012).

Tabela 3

Wkład realizacji projektów EFRR w regionach w poziom
ich innowacyjności i atrakcyjności inwestycyjnej

Województwo	Liczba projektów	Całkowita wartość projektów (mln zł)	Całkowita wartość projektów per capita (zł/os.)	Lokata ze względu na PKB per capita			Pozycja regionu w ranking innowacyjności			Pozycja regionu w rankingu atrakcyjności inwestycyjnej ¹⁷
				2006	2009	Zmiana	2006	2009	Zmiana	
Horyzont czasowy	2007–2010			2006	2009	Zmiana	2006	2009	Zmiana	2008
Dolnośląskie	1193	9440,4	3 281,77	2	4	↓	3	4	↓	2 (3)
Kujawsko - pomorskie	996	4606,9	2 226,53	9	8	↑	9	11	↓	11 (8)
Lubelskie	1205	4867,2	2 256,25	16	10	↑	7	8	↓	4 (16)
Lubuskie	689	2793,1	2 765,29	8	15	↓↓	16	16	---	16 (12)
Łódzkie	752	6637,6	2 611,34	6	6	---	8	5	↑	9 (7)
Małopolskie	1792	8426,8	2 554,91	10	5	↑↑	2	2	---	12 (4)
Mazowieckie	1680	13 210,0	2 529,60	1	1	---	1	1	---	3 (1)
Opolskie	749	2943,3	2 854,54	11	16	↓	14	13	↑	5 (10)
Podkarpackie	1133	6182,8	2 941,79	15	11	↑↑	10	9	↑	15 (11)
Podlaskie	609	3326,3	2 795,83	14	14	---	11	10	↑	14 (13)
Pomorskie	1224	5919,6	2 654,43	5	7	↓	5	7	↓	10 (5)
Śląskie	2129	8401,7	1 810,42	3	2	↑	4	3	↑	1 (2)
Świętokrzyskie	623	4048,2	3 187,24	12	13	↓	13	12	↑	13 (15)
Warmińsko – mazurskie	1167	4881,7	3 420,69	13	12	↑	15	15	---	8 (14)
Wielkopolskie	1594	7852,5	2 303,94	4	3	↑	6	6	---	7 (6)
Zachodniopomorskie	535	3528,2	2 083,73	7	9	↓	12	14	↓	6 (9)
POLSKA	18 379	106 321,3	2 785,66	---	---	---	---	---	---	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie: A. Lipeta, B. Pawełek, R. Huptas, *Analiza porównawcza województw polski ze względu na wykorzystanie środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2007–2010*, w: *Problemy rozwoju regionalnego. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 244*, red. E. Sobczak, A. Raszkowski, Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław 2012, s. 261–263; K. Widera, *Analiza porównawcza poziomu innowacyjności regionów*, *Ibidem*, s. 51; H. Godlewska-Majkowska, *Atrakcyjność inwestycyjna polskich regionów i przedsiębiorczość regionalna – ujęcie kompleksowe*, w: *Atrakcyjność inwestycyjna a przedsiębiorczość regionalna w Polsce*,

¹⁷ Wartość podana jako pierwsza to pozycja w rankingu rzeczywistej atrakcyjności województw dla gospodarki narodowej w 2008 r., zaś wartość podana w nawiasie oznacza pozycję w rankingu potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej regionu; patrz H. Godlewska-Majkowska, *Atrakcyjność inwestycyjna polskich regionów i przedsiębiorczość regionalna – ujęcie kompleksowe*, w: *Atrakcyjność inwestycyjna a przedsiębiorczość regionalna w Polsce*, red. H. Godlewska-Majkowska, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2011, s. 25–41).

red. H. Godlewska-Majkowska, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2011, s. 25–41 oraz notatka informacyjna GUS – *Produkt Krajowy Brutto – rachunki regionalne w 2009 r.*; http://www.stat.gov.pl/gus/5840_7114_PLK_HTML.htm (5.11.2012).

Analizując dane zestawione w tabelach 2 i 3, uprawnione wydają się wnioski, że na końcowym etapie realizacji NSRO 2007–2013 występują następujące prawidłowości:

1. Stopień zaawansowania realizacji partnerstwa publiczno-prywatnego mierzonego wartością przyznanego dofinansowania w ramach EFRR (faktycznie podpisanych umów i wniosków będących w trakcie realizacji lub zrealizowanych) należy uznać za wysoki i zadowalający (tab. 2). Pula środków dostępna w ramach programów ogólnokrajowych została wykorzystana w niemal 76%, a programów regionalnych średnio 80,5%, co podzielili również eksperci¹⁸, którzy wzięli udział w V Europejskim Forum Gospodarczym¹⁹ zorganizowanym w Łodzi w dniach 7–8 listopada 2012 r.
2. Regiony wysoko sklasyfikowane pod względem innowacyjności zwykle utrzymały lub polepszyły swą pozycję rankingową w stosunku do roku 2006, co można odczytywać jako prawidłowość stanowiącą, że raz wytworzony potencjał innowacyjny nieustannie procentuje, po pierwsze „zarabiając na siebie” i umożliwiając wdrożenie kolejnych innowacyjnych pomysłów, po drugie przyciągając nowe innowacyjne inwestycje z zewnątrz.
3. Regiony, w których zrealizowano największą liczbę projektów i/lub o największej wartości sumarycznej zwykle zajęły lokaty z pierwszej piątki, niezależnie od kryterium kategoryzacji: poziomu generowanego PKB per capita, poziomu innowacyjności czy potencjalnej i realnej atrakcyjności inwestycyjnej, co sugeruje występowanie istotnej współzależności pomiędzy potencjałem rozwojowym regionu i firm w nim zrealizowanym, a stopniem i efektywnością realizacji partnerstwa publiczno-prywatnego.
4. Łatwo zaobserwować dysproporcje pomiędzy poszczególnymi województwami w wartości oraz liczbie zrealizowanych projektów (tab. 3). Wyraźną dominację pod tym względem prezentują regiony powszechnie uważane za silne i dobrze rozwinięte, ze specyficznymi przewagami²⁰ (Mazowieckie, Dolnośląskie i Śląskie, Małopolskie).
5. Mało istotne jest przełożenie całkowitej wartości projektów per capita w stosunku do pozostałych zmiennych przedstawionych w tabeli 3, brak tej zależności tłumaczyć można wysokimi dysproporcjami w zagęszczeniu populacyjnym pomiędzy regionami wysoko zurbanizowanymi (np. południe Polski, region katowicko-krakowski), a regionami o małej gęstości zaludnienia (np.

¹⁸Udział w V Forum Rozwoju Gospodarczego w Łodzi wzięli m.in.: dr Ryszard Petru (PwC, ekspert ds. gospodarki BCC), Przemysław Andrzejczak (Prezes Zarządu Łódzkiej Agencji Rozwoju Regionalnego), Anna Brussa (przedstawiciel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości), Agnieszka Dawydzik (przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju Regionalnego).

¹⁹<http://www.forum.lodzkie.pl/pl/>.

²⁰Mazowieckie – centralny, dobrze skomunikowany region, stolica kraju, Dolnośląskie i Śląskie – zaplecze przemysłu ciężkiego, wydobywczego i petrochemicznego, Małopolskie – obecność sektora wysokich technologii, znaczny potencjał badawczo-rozwojowy.

północno – wschodnia i północno zachodnia część Polski).

**PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP AND INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF
REGIONS**

Summary

The article aims analyze the Public Private Partnership influence on regions development potential, particularly at innovational and investment attractiveness. The main article thesis is that this form of cooperation, conducted with use of funds from European Regional Develment Fund, has significant impact.

Translated by Michał Nowicki